

Besluit van 25 november 2014, nr. 2014002261, tot aanwijzing van onroerende zaken ter onteigening in de gemeenten Winsum en De Marne krachtens artikel 72a van de onteigeningswet (onteigening voor de aanleg en reconstructie van een gedeelte van de Provinciale weg N361, alsmede de aanleg van een parallelweg langs de noordzijde van de Provinciale weg, met bijkomende werken).

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Ingevolge artikel 72a, eerste lid, van de onteigeningswet kan onteigening plaatsvinden onder meer voor de aanleg en verbetering van wegen, bruggen, bermen, bermsloten en kanalen, alsmede daarop rustende zakelijke rechten. Daaronder wordt op grond van artikel 72a, tweede lid sub c, mede begrepen onteigening voor de aanleg en verbetering van de in het eerste lid bedoelde werken en rechtstreeks daaruit voortvloeiende bijkomende voorzieningen ter uitvoering van een inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening.

Het verzoek tot aanwijzing ter onteigening

Gedeputeerde staten van Groningen (hierna verzoeker) hebben Ons bij brief van 22 april 2014, kenmerk 2014-16467 verzocht, om ten name van de Provincie Groningen over te gaan tot het aanwijzen ter onteigening van onroerende zaken in de gemeenten Winsum en De Marne.

De onteigening wordt verzocht om de aanleg en reconstructie mogelijk te maken van de Provinciale weg N361, gedeelte vanaf 120 meter voor de kruising met de Provinciale weg N363 in de gemeente Winsum tot 510 meter na de kruising met de Eenrumerweg (N984) in de gemeente De Marne, alsmede de aanleg van een parallelweg langs de noordzijde van de Provinciale weg, met bijkomende werken, in de gemeenten Winsum en De Marne.

Planologische grondslag

De onroerende zaken waarop het verzoek betrekking heeft, liggen in de gemeenten Winsum en De Marne. Het plan van het werk is in overeenstemming met het onherroepelijke inpassingsplan N361 Ranum-Mensingeweer en de fietsverbinding Mensingeweer-Baflo van de provincie Groningen.

Toepassing uniforme openbare voorbereidingsprocedure

Overeenkomstig artikel 63, tweede lid, van de onteigeningswet en artikel 3:11, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) hebben het ontwerp koninklijk besluit en de in artikel 63 van de onteigeningswet bedoelde stukken vanaf 13 juni 2014 tot en met 24 juli 2014 in de gemeenten Winsum en De Marne en bij Rijkswaterstaat Corporate Dienst te Utrecht ter inzage gelegen. In verband met het niet volledig publiceren van de kennisgeving in de Staatscourant en het niet tijdig plaatsen van de openbare kennisgeving in De Ommelander Courant zijn het ontwerp koninklijk besluit en de onteigeningsstukken opnieuw op bovengenoemde locaties ter inzage gelegd en wel vanaf 27 juni 2014 tot en met 7 augustus 2014.

Overeenkomstig artikel 3:12 van de Awb heeft Onze Minister van Infrastructuur en Milieu (Onze Minister) van het ontwerp koninklijk besluit en van de terinzagelegging van de onteigeningsstukken openbaar kennis gegeven in De Ommelander Courant van 26 juni 2014 en bij rectificatie in De Wiekslag van 24 juni 2014 en in de Staatscourant van 26 juni 2014 nr. 15933.

Verder heeft Onze Minister het ontwerp koninklijk besluit overeenkomstig artikel 3:13 van de Awb, voorafgaand aan de terinzagelegging toegezonden aan belanghebbenden, waaronder de verzoeker. Daarbij zijn de belanghebbenden gewezen op de mogelijkheid tot het schriftelijk of mondeling naar voren brengen van zienswijzen over het ontwerpbesluit en op de mogelijkheid over de zienswijzen te worden gehoord.

Overwegingen

Noodzaak en urgentie

De provincie Groningen draagt zorg voor een vlotte en veilige doorstroming van het verkeer, de verkeersveiligheid en de goede bereikbaarheid van provinciale wegen en fietspaden. Al geruime tijd vraagt de aanpak van de N361 Groningen-Winsum-Lauwersoog, de ontsluiting van Noordwest-Groningen met de stad Groningen, de aandacht. Het gedeelte van de provinciale weg N361 tussen Ranum en Mensingeweer vormt een belangrijk knelpunt. De leefbaarheid en veiligheid in Mensingeweer staan onder druk omdat de weg dicht langs de bebouwing loopt en het dorp in tweeën snijdt. Daarnaast is er een probleem met de verkeersveiligheid bij Maarhuizen omdat het wegbeeld niet past bij de functie van deze provinciale weg, te weten een gebiedsontsluitingsweg. Na aanpassingen op het bochtige tracé is het aantal ongevallen weliswaar gedaald, maar het wegvak blijft relatief onveilig. Een derde knelpunt is de kruising van de N361 met de N363 te Ranum. Op deze kruising gebeuren relatief veel ongelukken met blikshade en gewonden. Hoewel de kruising overzichtelijk is komen hier veel inschattingfouten van weggebruikers voor waarbij vooral de snelheid van het aankomende verkeer wordt onderschat. In de bestaande situatie maakt alle gemotoriseerde verkeer gebruik van de N361.

Door de aanleg en reconstructie van de provinciale weg N361 en de aanleg van een parallelstructuur worden de verkeersstromen gesplitst. Alle bestaande oversteken en erfaansluitingen en de kruising in Maarhuizen komen te vervallen. Het gemotoriseerde doorgaande snelverkeer zal gebruik maken van de aan te leggen weg N361 en het langzaam- en landbouwverkeer van de aan te leggen parallelweg. De parallelstructuur dient tevens ter ontsluiting van de aanliggende boerderijen en landerijen. Door de aanleg van een parallelstructuur voor het langzame verkeer en het landbouwverkeer wordt de doorstroming van het doorgaande verkeer op de nieuwe N361 verbeterd. In de nieuwe situatie wordt de weg om het dorp Mensingeweer geleid en worden in Ranum en Mensingeweer een tweetal rotondes aangelegd. Bij deze rotondes vindt de uitwisseling tussen de verschillende verkeersstromen plaats. Hiermee wordt de leefbaarheid en veiligheid in Mensingeweer verbeterd.

De aanleg van de nieuwe wegverbinding past binnen de kaders van het door provinciale staten van Groningen op 17 juni 2009 vastgestelde Provinciaal Omgevingsplan 2009-2013 waarin de N361 is opgenomen en waarbij maatregelen worden vastgesteld ter verbetering van de doorstroming en de veiligheid van het provinciale wegennet en de bereikbaarheid vanuit de regio van en naar de stad Groningen.

Bij besluit van 14 december 2011 hebben provinciale staten van Groningen ingestemd met de realisatie van de nieuwe weg Mensingeweer-Ranum (N361) en het fietspad Eenrum/Mensingeweer-Baflo. Daarbij zijn ook de benodigde financiële middelen beschikbaar gesteld om de weg te kunnen realiseren. De benodigde kosten zijn hiermee gedekt. Zowel de provincie als de gemeenten De Marne en Winsum dragen bij aan de realisatie van de weg.

Om de werken en werkzaamheden tijdig te kunnen realiseren wenst de provincie Groningen de eigendom te verkrijgen, vrij van lasten en rechten, van de onroerende zaken die in het onteigeningsplan zijn begrepen.

De verzoeker heeft met de eigenaren overleg gevoerd om deze onroerende zaken minnelijk in eigendom te verkrijgen. Dit overleg heeft voorsnog niet tot overeenstemming geleid. Nu het ten tijde van het verzoek naar het oordeel van de verzoeker niet aannemelijk was dat het overleg op afzienbare termijn tot vrijwillige eigendomsoverdracht zou leiden, hebben gedeputeerde staten van Groningen een verzoek ingediend tot aanwijzing ter onteigening van deze onroerende zaken, om de tijdige verwezenlijking van het plan van het werk zeker te stellen.

Uit de Ons bij het verzoek overgelegde zakelijke beschrijving blijkt dat de werkzaamheden inmiddels op 1 juli 2014 zijn aangevangen. Daarmee is aannemelijk dat zal worden voldaan aan de door Ons voor de aanvang van de werken en werkzaamheden gehanteerde termijn van ten hoogste vijf jaar na de datum van dit aanwijzingsbesluit.

Zienswijzen

Binnen de termijn dat het ontwerp koninklijk besluit ter inzage heeft gelegen, zijn daarover zienswijzen naar voren gebracht door:

1. Sloots Agri BV te Eenrum, eigenaar van de onroerende zaken met grondplannummer 3, 4, 5.1, 5.2, 6, 8.1, 8.2, 8.3 en 10 verder te noemen: reclamante 1;
2. mevrouw M. Hommes-Gesink, eigenaar van de onroerende zaak met grondplannummer 19, de

heer H.J. Hommes en Maatschap H.J. Hommes en M. Hommes-Gesink verder te noemen: reclamanten 2;

3. De heer D. Gesink, eigenaar van de onroerende zaken met grondplannummer 1 verder te noemen: reclamant 3.

Overeenkomstig artikel 63, vierde lid, van de onteigeningswet heeft Onze Minister reclamanten in de gelegenheid gesteld te worden gehoord in een op 20 augustus 2014 te Winsum gehouden hoorzitting.

Reclamanten 1, 2 en 3 hebben van deze gelegenheid gebruik gemaakt.

Overwegingen naar aanleiding van de zienswijzen

Reclamante 1 brengt in de zienswijze het volgende naar voren.

Reclamante betwist dat het ten tijde van het verzoek om onteigening niet aannemelijk was dat het minnelijk overleg op afzienbare termijn tot vrijwillige eigendomsoverdracht zou leiden. Dit omdat de verzoeker de mogelijkheid tot kavelruil rond Mensingeweer aan het uitwerken is. Hiervoor zijn alle ingrediënten aanwezig. Er is grote spoed gewenst omdat er tevens vervangende grond beschikbaar is die eveneens in de kavelruil moet worden betrokken. Een onteigening van enkel grond onder het tracé maakt deze kavelruil onmogelijk. Reclamante verzoekt de aanwijzing tot onteigening op te schorten en bij de provincie Groningen aan te dringen om middelen beschikbaar te stellen om de kavelruil te kunnen verwezenlijken.

De zienswijze van reclamante 1 geeft Ons aanleiding tot de volgende overwegingen.

Naar aanleiding van de wens van reclamante tot compensatie in de vorm van vervangende grond overwegen Wij vooreerst het volgende.

De onteigeningswet verplicht de onteigenende partij niet tot schadeloosstelling in de vorm van compensatiegrond of andere oplossingen. Uitgangspunt is dat de onteigeningswet de belanghebbenden een volledige schadeloosstelling in geld waarborgt. De mogelijkheden tot schadeloosstelling in een andere vorm dan in geld zullen langs minnelijke weg en veelal in samenwerking met andere overheden, of met particuliere eigenaren van gronden onderzocht moeten worden. Desondanks kunnen vragen om compensatiegrond of andere oplossingen aan de orde komen in het kader van de toetsing van het gevoerde minnelijk overleg over de verwerving van de benodigde gronden. Indien een belanghebbende in het minnelijk overleg immers duidelijk maakt de voorkeur te geven aan vervangende grond of een andere oplossing, moet de verzoeker nagaan of hieraan tegemoet gekomen kan worden. Omdat onteigening een uiterste middel is, is de noodzaak tot onteigening immers ook afhankelijk van de wijze waarop dat minnelijk overleg is en zal verlopen. Hierbij geldt dat de verzoeker gehouden is aan zijn eigen, op de urgentie van de aanleg van het werk, toegesneden planning.

Het hiervoor gestelde in aanmerking nemend is Ons uit de overgelegde stukken het volgende gebleken.

Reclamante heeft vanaf de start van het minnelijke overleg het standpunt ingenomen dat zij alleen de gehele onroerende zaken met een oppervlakte van ca. 30 hectare wil verkopen en niet slechts het deel van ca. 5.04.33 hectare dat is benodigd voor de uitvoering van het onderhavige plan van het werk waarop het onteigeningsverzoek betrekking heeft. Dit is vooral ingegeven door het feit dat de van reclamante benodigde onroerende zaken worden doorsneden, waardoor er na realisering van de nieuwe wegverbinding een viertal zogenaamde overhoeken ontstaan variërend in grootte van ca. 3,5 tot 11,5 hectare. De verzoeker heeft vanaf het begin van het minnelijk overleg vanaf juli 2012 met reclamante en haar adviseurs gesproken over de eventuele verkoop van deze overhoeken en mogelijke compensatiegrond voor reclamante. In januari 2013 heeft de verzoeker met de adviseur van reclamante de mogelijkheid van compensatiegrond in de directe omgeving besproken. Verder heeft de verzoeker zich bereid verklaard om in het minnelijk overleg met de andere eigenaren van de aangrenzende percelen, bij een eventuele wens om vervangende grond, deze eigenaren te wijzen op de beschikbaarheid van de restpercelen van reclamante. De verzoeker heeft vervolgens de aanliggende eigenaren gewezen op de beschikbaarheid van de restpercelen van reclamante. Hierbij werd echter duidelijk dat de vraagprijs die reclamante in gedachten had, veel hoger was dan de marktwaarde van deze onroerende zaken en heeft dit niet tot het voor reclamante gewenste resultaat geleid.

In februari 2014 heeft reclamante de verzoeker telefonisch laten weten dat zij een tweede deskundige, een agrarisch makelaar in de arm heeft genomen, met als specifieke opdracht te onderzoeken of bij andere agrariërs belangstelling bestaat om de restpercelen te kopen. De verzoeker heeft in dit telefoongesprek gemeld dat ook van zijn zijde een deskundige zal worden ingezet om de mogelijkhe-

den van een kavelruil te onderzoeken. De verzoeker heeft hiertoe een kavelruil coördinator aangewezen, met als taak te onderzoeken of een kavelruil mogelijkwijs kan leiden tot de verkoop van restpercelen bij alle betrokken eigenaren. De verzoeker beoogt hiermee het minnelijk overleg over de verwerving van de voor de wegverbinding benodigde gronden eenvoudiger te laten verlopen. Het doel van de kavelruil is primair om de eventuele restpercelen te verkopen aan een aangrenzende eigenaar, waardoor het voor de betreffende eigenaar draaglijker wordt om ook overeenstemming te bereiken met de verzoeker over de financiële schadeloosstelling die hoort bij de verwerving van de voor het tracé benodigde gronden. Daarnaast kan, als de betreffende eigenaar dat wenst ook de verwerving van de benodigde gronden voor het werk in de kavelruil worden betrokken. De deskundigen van reclamante en de kavelruil coördinator hebben op 15 maart 2014 een eerste overleg gevoerd. De agrarisch makelaar en de kavelruil coördinator hebben in onderling overleg bepaald welke partijen benaderd worden voor de eventuele kavelruil.

Parallel aan de gesprekken over de vervangende grond heeft de verzoeker getracht om de benodigde onroerende zaken die nodig zijn voor de aankoop van het tracé minnelijk te verwerven. Hiertoe heeft de verzoeker op 3 december 2012, 17 september 2013 en 20 maart 2014 een aanbod uitgebracht. Partijen hebben hierover geen overeenstemming kunnen bereiken omdat reclamante zich op het standpunt stelt dat de volledige circa 30 hectare eigendomsgrond te Mensingeweer door de verzoeker moet worden aangekocht en reclamante niet bereid is om alleen de benodigde gronden voor het tracé te verkopen.

Het boven gestelde in aanmerking nemend zijn Wij van oordeel dat de verzoeker voorafgaand aan de start van de administratieve onteigeningsprocedure voldoende pogingen heeft ondernomen om met reclamante tot overeenstemming te komen. De verzoeker heeft enerzijds met reclamante in het minnelijk overleg gesproken over de aankoop door reclamante van mogelijk vervangende grond ter compensatie van het verlies van de volledige circa 30 hectare grond en de verkoop van de restpercelen en anderzijds getracht de ter onteigening aan te wijzen onroerende zaken langs minnelijke weg te verwerven. Beide trajecten hebben echter niet tot resultaat geleid. Aangezien het ten tijde van het onteigeningsverzoek van 22 april 2014 voor de verzoeker aannemelijk was dat het minnelijk overleg voorlopig niet tot vrijwillige eigendomsoverdracht zou leiden, mocht worden overgegaan tot de start van de administratieve onteigeningsprocedure. Daarbij is de wens van reclamanten voor compensatie in een andere vorm dan geld onderkend, maar omdat een dergelijke oplossing in overleg met andere overheden of particulieren nader onderzocht moet worden, kon hierover niet op afzienbare termijn overeenstemming worden verwacht. In dit kader overwegen Wij verder dat hierbij in aanmerking moet worden genomen dat de verzoeker gebonden is aan zijn eigen, op de urgentie van het werk toegepaste planning. Daarbij heeft de verzoeker voldoende rekening gehouden met de tijdspanne die moet worden ingeruimd voor minnelijk overleg over de verwerving van de benodigde gronden.

Verder merken Wij nog op dat het overleg met reclamante ook na de start van de procedure op een aantal momenten verder is voortgezet. Partijen hebben in de maanden mei, juni, augustus en september 2014 gesprekken gevoerd waarbij vooral de kavelruil aan de orde is. Partijen hebben hierover op hoofdlijnen overeenstemming bereikt maar er dient nog een aantal zaken worden uitgewerkt. Deze overeenstemming heeft daarom nog niet geleid tot ondertekening van een koopovereenkomst en/of het verlijden daarvan bij de notaris. Daarom moet onderkend worden dat van verkrijging van de benodigde eigendom door verzoeker om onteigening nog geen sprake is. Hierbij merken Wij op, dat blijkens de onteigeningspraktijk het bereiken van een grote mate van overeenstemming niet in alle gevallen automatisch leidt tot spoedige ondertekening van een koopovereenkomst en probleemloze eigendomsoverdracht. De urgentie van de uitvoering van het werk laat evenwel geen vertraging toe in de aanwijzing ter onteigening van de betreffende onroerende zaken. Dientengevolge blijft aanwijzing ter onteigening noodzakelijk. Het overleg met reclamante gaat door. Dit overleg, danwel het overleg dat ingevolge artikel 17 van de onteigeningswet bij het ontbreken van minnelijke overeenstemming aan de gerechtelijke procedure vooraf zal gaan, zal wellicht tot een voor beide partijen aanvaardbare oplossing kunnen leiden.

Ten slotte overwegen Wij ten aanzien van de stelling van reclamante dat de volledige circa 30 hectare eigendomsgrond te Mensingeweer door de verzoeker moet worden aangekocht dat in de onderhavige administratieve onteigeningsprocedure op grond van de titels II en IIa van de onteigeningswet alleen die gronden ter onteigening kunnen worden aangewezen die noodzakelijk zijn voor de realisatie van het werk. Onroerende zaken die slechts gedeeltelijk voor de aanleg van het werk nodig zijn, kunnen mitsdien alleen voor die gedeelten ter onteigening worden aangewezen die voor het werk nodig zijn. Belanghebbenden hebben ingevolge artikel 38 van de onteigeningswet in bepaalde omstandigheden de mogelijkheid om gehele overname van het perceel te vorderen waarvan slechts gedeelten worden onteigend. Deze mogelijkheid komt echter pas in het kader van de gerechtelijke onteigeningsprocedure aan de orde. Voordien kan aankoop van overige gedeelten dan wel gehele aankoop van de betrokken onroerende zaken in het minnelijk overleg tussen de verzoeker om onteigening en belanghebbenden betrokken worden. De verzoeker kan echter niet verplicht worden

om tot totale uitkoop over te gaan, buiten het hiervoor gestelde. Wij merken op, dat Ons is gebleken dat de verzoeker in het kader van het minnelijk overleg de wens voor aankoop van het gehele object heeft afgewezen, maar wel mogelijkheden heeft onderzocht voor de verkoop van de restpercelen aan aangrenzende eigenaren. Partijen hebben hierover nog geen overeenstemming kunnen bereiken. De juistheid van het standpunt van reclamante staat Ons in het kader van de onderhavige procedure echter niet ter beoordeling, maar kan aan de orde worden gesteld in de gerechtelijke procedure.

Gelet op het vorenstaande geeft de zienswijze van reclamante 1 Ons geen aanleiding om het verzoek tot aanwijzing ter onteigening geheel of gedeeltelijk af te wijzen.

Reclamanten 2 voeren in hun zienswijze het volgende aan:

Reclamanten stellen zich op het standpunt dat van serieuze onderhandelingen of een serieus aanbod geen sprake is geweest. De verzoeker heeft in gesprekken aangegeven bereid te zijn om vervangende grond te leveren maar dit heeft nog niet geresulteerd in een concrete uitwerking. Tot dusver heeft de verzoeker nimmer aan reclamanten schriftelijk laten weten dat er vervangende grond beschikbaar is gekomen waarover concreet zou kunnen worden gesproken.

Gelet op het vorenstaande zijn reclamanten van mening dat het op dit moment nemen van een koninklijk besluit in deze zaak geen recht zou doen aan de eis dat de verzoeker eerst via -een serieus-minnelijk overleg de desbetreffende gronden moet trachten te verwerven.

De zienswijze van reclamanten 2 geeft Ons aanleiding tot de volgende overwegingen.

Naar aanleiding van de wens van reclamanten tot compensatie in de vorm van vervangende grond wijzen Wij op hetgeen Wij in het algemeen hierover hebben opgemerkt bij de beoordeling van de zienswijze van reclamante 1.

Het voorgaande in aanmerking nemend, overwegen Wij dat uit de overgelegde stukken is gebleken dat de verzoeker in het kader van het minnelijk overleg herhaaldelijk met reclamanten of hun adviseur over compensatiegrond heeft gesproken en gemaaid. Zo heeft de verzoeker (rest) percelen aangeboden van diverse eigenaren. Omstreeks juni en juli 2013 heeft de verzoeker met de adviseur van reclamanten gesproken over de mogelijkheid om restpercelen te kopen van de gronden die grenzend aan de grond van reclamanten zijn gelegen. De adviseur heeft daarbij kenbaar gemaakt dat reclamanten een positieve houding hebben ten opzichte van grond die mogelijk ter compensatie kan dienen. Bij brief van 24 juni 2014, na de indiening van het onteigeningsverzoek, heeft de verzoeker reclamanten een concreet schriftelijk ruilvoorstel gedaan. Ten tijde van het indienen van het onteigeningsverzoek had de verzoeker nog geen definitieve overeenstemming bereikt met de eigenaar van de percelen die ter compensatie zouden kunnen dienen.

Het boven gestelde in aanmerking nemend zijn Wij van oordeel dat de verzoeker de wens van reclamanten voor compensatie in een andere vorm dan geld onderkend, en de mogelijkheden heeft onderzocht. Omdat een dergelijke oplossing in overleg met andere overheden of particulieren nader onderzocht moet worden, kon hiermee niet op afzienbare termijn overeenstemming worden verwacht. In dit kader overwegen Wij verder dat hierbij in aanmerking moet worden genomen dat de verzoeker gebonden is aan zijn eigen, op de urgentie van het werk toegespitste planning.

De verzoeker heeft inmiddels overeenstemming bereikt met de eigenaar van de percelen die ter compensatie zouden kunnen dienen waardoor er in totaal ongeveer 5,8 hectare vervangende grond beschikbaar is. Reclamanten zijn hierover met de kavelruil coördinator in gesprek maar hebben nog geen overeenstemming kunnen bereiken. Het overleg met reclamanten wordt voortgezet. Dit overleg dan wel het overleg dat ingevolge artikel 17 van de onteigeningswet vooraf dient te gaan aan de start van de gerechtelijke onteigeningsprocedure kan alsnog tot een voor partijen aanvaardbare oplossing leiden.

Gelet op het vorenstaande geeft de zienswijze van reclamanten 2 Ons geen aanleiding om het verzoek tot aanwijzing ter onteigening geheel of gedeeltelijk af te wijzen.

Reclamant 3 voert in zijn zienswijze het volgende aan:

Reclamant betoogt dat de noodzaak voor onteigening ontbreekt omdat er geen formeel-rechtens juiste biedingen zijn uitgebracht en geen deugdelijke onderhandelingen zijn gevoerd en wel om de volgende redenen.

1. Door reclamant wordt een landbouwbedrijf gedreven, waarvan de activiteiten voornamelijk bestaan uit akkerbouw. Als zodanig heeft reclamant een (zeer) groot belang bij het kunnen bewerken van voldoende grond om op rendabele wijze zijn bedrijfsactiviteiten te ontplooiën.

Reclamant meent dat de verzoeker zijn onderhandelingsplicht om te trachten de onroerende zaken minnelijk in eigendom te verwerven, beschouwd heeft als een niet meer dan te verwaarlozen formaliteit. Dit blijkt uit de wijze waarop de onderhandelingen zijn gevoerd en de inhoud en strekking van de bieding.

Ten aanzien van het minnelijk overleg geeft reclamant aan dat medio 2012 is gestart met een oriënterend gesprek, dat daarna heeft het proces vier maanden stil heeft gelegen, totdat in november 2012 reclamant het eerste formele bod heeft ontvangen. Pas in februari 2013 vond het tweede gesprek plaats, dit heeft niets concreets opgeleverd. Reclamant heeft zijn wens geuit om gecompenseerd te worden in vervangende gronden. Na dit gesprek heeft het onderhandelingsproces zo goed als 10 maanden stil gelegen. In de tussentijd ontving reclamant in augustus 2013 een e-mail waarin verzoeker melding maakte van het beschikbaar komen van compensatiegrond doch deze was niet concreet genoeg om van een daadwerkelijke onderhandelingspoging te kunnen spreken. In november 2013 heeft de verzoeker telefonisch contact gezocht met reclamant waarbij reclamant aangaf dat het aanbod niet concreet genoeg was om serieus in overweging te nemen. Vervolgens is aan reclamant in januari 2014 een nieuwe bieding gedaan. Daarin werden twee compensatiemogelijkheden genoemd, echter deze waren wederom dusdanig abstract dat voor reclamant geen aanknopingspunten waren te herkennen waarop verder onderhandeld kon worden. In april 2014 is naar aanleiding van het bod contact gezocht met reclamant waarbij aangegeven werd dat er een kavelcoördinator was aangesteld die de mogelijkheden van kavelruil rond Mensingeweer zou bezien en contact zou opnemen met reclamant om de mogelijkheden te inventariseren. Deze melding is per e-mail aan reclamant bevestigd. Het contact met de kavelcoördinator heeft tot op heden niet plaatsgevonden. In plaats daarvan heeft verzoeker aan reclamant wederom een bod gedaan. Hoewel in dit bod is aangegeven welke gronden ter compensatie konden worden aangeboden, waren de voorwaarden waaronder dit zou moeten gebeuren dusdanig onduidelijk dat dit voor reclamant niet concreet genoeg was om over te kunnen onderhandelen. Daar komt bij dat de verzoeker had moeten weten dat reclamant geen serieuze en inhoudelijke reactie kon geven op het aanbod omdat bij het minnelijk overleg aangekondigd was, mondeling en per e-mail, dat de mogelijkheden voor kavelruil onderzocht zouden worden. Reclamant kon aldus geen weloverwogen beslissing nemen ten aanzien van het aanbod.

Uit bovenstaande blijkt dat het onderhandelingsproces bijzonder moeizaam is verlopen zonder dat er concrete stappen zijn gezet. Uit het handelen van de provincie blijkt dat zij helemaal geen tijd en energie wil steken in alternatieve oplossingen. Het uitbrengen van een formeel bod enerzijds en anderzijds het uitblijven van het toegezegde contact met de kavelruilcoördinator wekt bij reclamant de suggestie dat de verzoeker zijn onderhandelingsplicht verwaarloost. Ook vanwege het aankondigen van kavelruil is de hierboven geschetste gang van zaken onzorgvuldig en getuigt niet van enige aandacht voor de gevolgen van een onteigening voor een bedrijf als die van reclamant. Bovendien is het nog maar de vraag wat een kavelruil, die in een zo laat stadium wordt opgestart, zal kunnen brengen voorafgaand aan de onteigeningsprocedure.

2. Ten aanzien van de biedingen meent reclamant dat als gevolg van de formulering in de biedingen het onvoorwaardelijke en serieuze karakter van de biedingen onvoldoende vast staat. Dit roept de vraag op bij reclamant in hoeverre hij een weloverwogen beslissing daarop had kunnen nemen.

Reclamant gaat specifiek in op twee onderdelen van de brieven waarin aan reclamant schadeloosstelling wordt aangeboden.

Met name merkt reclamant in de eerste plaats op dat het aanbod onder voorbehoud van de goedkeuring van gedeputeerde staten van de provincie Groningen (lees verder: GS) geschiedt terwijl dezelfde GS het aanbod ondertekent. Reclamant stelt dat het om deze reden voor hem onvoldoende vast staat of het aanbod daadwerkelijk onvoorwaardelijk en serieus is en een weloverwogen beslissing daarover niet mogelijk is. Verder impliceert het feit dat het aanbod namens GS is, dat GS een besluit tot privaatrechtelijk handelen heeft genomen. Dit besluit is dan genomen onder voorbehoud van goedkeuring van dezelfde GS. In zo'n geval kan bezwaarlijk worden gesproken over een aanbod namens GS. Reclamant merkt op dat niet GS maar de commissaris van de Koning bij uitsluiting bevoegd is om de provincie te vertegenwoordigen in en buiten rechte. Nu van mandatering van deze bevoegdheid niet blijkt uit de biedingen staat geenszins vast dat er überhaupt een aanbod door of uitdrukkelijk namens de verzoeker is uitgebracht. De biedingen kunnen derhalve geen van alle gezien worden als een formeel bod door of namens verzoeker.

Reclamant merkt in de tweede plaats op dat bij de deskundigenkosten een forfaitair bedrag wordt aangeboden. Reclamant verwijst naar de onteigeningswet, artikel 50, lid 4 waarin gesteld wordt dat ten aanzien van deskundigenkosten als uitgangspunt dient te worden genomen de volledige schadeloosstelling. Reclamant wijst erop dat conform jurisprudentie van de Raad van State de strekking van artikel 50, lid 4 ow, verder reikt dan de gerechtelijke fase van de onteigeningsprocedure, deze omvat namelijk ook de pre-processuele fase. Indien de verzoeker niet conform dit artikel een compensatie voor deskundigenkosten aanbiedt, zou deze er in feite beter van worden om een minnelijke overeenkomst te sluiten. Immers in dat geval wordt slechts een forfaitair bedrag aangeboden terwijl reclamant

recht heeft op volledige vergoeding. De verzoeker geeft reclamant geen keus, als hij akkoord gaat met het aanbod blijft hij zitten met een (aanzienlijke) kostenpost voor rechts- en deskundigenbijstand, terwijl reclamant in een gerechtelijke procedure een hogere, volledige vergoeding zou ontvangen voor bijstand.

De zienswijze van reclamant 3 geeft Ons aanleiding tot de volgende overwegingen.

Ad 1.

Het gestelde ziet enerzijds op de wens van reclamant tot compensatie in de vorm van vervangende grond. Ten aanzien daarvan wijzen Wij vooreerst op hetgeen Wij in het algemeen hierover hebben overwogen bij de beoordeling van de zienswijze van reclamanten 1. Anderzijds heeft de zienswijze betrekking op het gevoerde minnelijk overleg.

Met betrekking tot het gevoerde minnelijk overleg overwegen Wij in het algemeen dat artikel 17 van de onteigeningswet bepaalt dat de onteigenende partij dat wat onteigend moet worden eerst bij minnelijke overeenkomst in eigendom probeert te verkrijgen. Deze bepaling heeft betrekking op de gerechtelijke onteigeningsprocedure. Het minnelijk overleg in de daaraan voorafgaande administratieve onteigeningsprocedure is echter een van de vereisten waaraan door Ons wordt getoetst bij de beoordeling van de noodzaak tot onteigening. Omdat onteigening een uiterste middel is, zijn Wij van oordeel dat hiervan pas gebruik mag worden gemaakt als het minnelijk overleg voor het begin van de administratieve onteigeningsprocedure niet of niet in de gewenste vorm tot overeenstemming heeft geleid.

Aan deze eis is naar Ons oordeel in het kader van onteigeningen op de voet van de titels II en IIa van de onteigeningswet in beginsel voldaan indien vóór de terinzagelegging van de onteigeningsstukken tijdig een begin met het minnelijk overleg is gemaakt. Dit overleg dient tot een redelijk punt te worden voortgezet alvorens, na gebleken noodzaak daartoe, met de administratieve onteigeningsprocedure wordt begonnen. Daarbij moet het gaan om een concreet en serieus minnelijk overleg. Uitgangspunt daarbij is dat ten tijde van de terinzagelegging van de onteigeningsstukken al een formeel bod is gedaan en genoegzaam is vast komen te staan, dat dit overleg voorlopig niet tot eigendomsoverdracht zal leiden.

Dit in aanmerking nemend is Ons uit de overgelegde stukken gebleken dat de verzoeker, diverse malen een aanbod heeft uitgebracht. Tevens heeft zij reclamant gewezen op de mogelijkheden van de eventuele beschikbaarheid van compensatiegrond. De verzoeker heeft in een gesprek op 5 februari 2013 aan reclamant uiteengezet dat de volledige schadeloosstelling in geld voor de aankoop van het benodigde perceelsgedeelte voor de aanleg van de weg het uitgangspunt is van het minnelijk overleg. Vanwege de uitdrukkelijke wens van reclamant om compensatiegrond te verkrijgen heeft de verzoeker vervolgens een aantal mogelijkheden voor compensatiegrond aangedragen, waaronder compensatie met grond van reclamante 1 en compensatiegrond te Groot Maarslag, die niet tot een concreet resultaat hebben geleid. Op 15 april 2014 is telefonisch aan de inmiddels door reclamant ingeschakelde adviseur gemeld dat de kavelruil coördinator een kavelruil wil bewerkstelligen en dat deze hiertoe contact zal opnemen. De adviseur meldt in dit gesprek aangegeven dat reclamant meer ziet in de compensatie met grond die gelegen is nabij zijn voortuin dan dat er een ruiling tot stand komt met de compensatiegronden van reclamante 1. Op 19 april 2014 is er contact geweest tussen de kavelruil coördinator en de adviseur van reclamant. De adviseur van reclamant laat weten dat eerst een concreet voorstel moet worden gedaan voor een ruiling van het benodigde tracé tegen een perceel van de provincie dat grenst aan de voortuin van reclamant alvorens er een gesprek kan plaatsvinden.

De kavelruil coördinator heeft geen afspraak kunnen maken voor een gesprek omdat er volgens reclamant eerst een concreet uitgewerkt voorstel voor compensatie van de voortuin moest worden gedaan.

De verzoeker heeft vervolgens op basis van de wens van reclamant ingezet op compensatiegrond nabij de voortuin. Bij deze variant moeten echter veel kabels en leidingen verlegd worden waarmee hoge kosten gemoeid zijn. In het gesprek met reclamant op 5 februari 2013 is dit kostenaspect al aan de orde geweest. Om uit de impasse te komen heeft de verzoeker offertes opgevraagd bij de nutsbedrijven om het kostenaspect voor reclamant inzichtelijk te maken. Ten tijde van het indienen van het onteigeningsverzoek had de verzoeker nog geen offertes ontvangen van de nutsbedrijven, maar op basis van ervaring werd door de verzoeker op een fors bedrag gerekend waarmee de kans op een geslaagde ruiling uiterst klein werd ingeschat.

Na ontvangst van een drietal offertes heeft de verzoeker de informatie over de kosten van het verleggen van de kabels en leidingen aan reclamant doorgegeven bij brief van 24 juni 2014 en tevens een concreet aanbod uitgebracht voor het benodigde gedeelte voor het wegtracé alsmede een

concreet aanbod voor de verkoop van perceelsgedeelte aansluitend aan de voortuin van reclamant ter compensatie. Partijen hebben hierover echter nog geen overeenstemming kunnen bereiken.

Uit het bovenstaande blijkt dat het proces gericht op de verwerving van het benodigde gedeelten van de onroerende zaken van reclamant en het proces gericht op de mogelijkheden van compensatiegrond, mede door het uitblijven van een reactie van de zijde van reclamant niet soepel is verlopen. Wij zijn niettemin van oordeel dat de verzoeker voorafgaand aan de start van de onderhavige procedure voldoende pogingen heeft ondernomen om met reclamant overleg te voeren over zowel de aankoop van de benodigde onroerende zaken alsmede over compensatie. Hieraan wenste reclamant echter geen medewerking te verlenen omdat hij de aanbiedingen niet concreet genoeg vond om hierover in gesprek te gaan met de verzoeker. Reclamant is ook niet met tegenvoorstellen gekomen. In dit kader overwegen Wij dat hierbij in aanmerking moet worden genomen dat de verzoeker gebonden is zijn eigen, op de urgentie van het werk toegespitste planning. Daarin heeft de verzoeker voldoende rekening gehouden met de tijdspanne die moet worden ingeruimd voor minnelijk overleg over de verwerving van de benodigde gronden. Op het moment van de start van de procedure door middel van de terinzagelegging van de stukken stond naar Ons oordeel genoegzaam vast dat nog niet met reclamant, al dan niet in de door hem gewenste vorm overeenstemming kon worden bereikt. Wij zien geen aanknopingspunten voor het oordeel dat de verzoeker geen serieuze pogingen heeft ondernomen om met reclamant tot overeenstemming te komen. Het overleg met reclamant zal worden voortgezet. Dit overleg dan wel het overleg dat ingevolge artikel 17 van de onteigeningswet aan de gerechtelijke onteigeningsprocedure vooraf moet gaan, kan alsnog tot een voor partijen aanvaardbare oplossing leiden.

Ad 2

Naar aanleiding van het betoog van reclamant dat de verzoeker het aanbod heeft gedaan onder voorbehoud van goedkeuring, merken Wij op dat het opnemen van een dergelijk voorbehoud gebruikelijk is bij onderhandelingen met een overheidspartij.

De verzoeker dient de onderhandelingen met partijen immers te voeren volgens de daarop van toepassing zijnde voorschriften. Dit houdt in dat de resultaten van gevoerde onderhandelingen binnen de organisatie van de verzoeker ter goedkeuring aan gedeputeerde staten van Groningen moeten worden voorgelegd. Een dergelijke goedkeuring wordt slechts bij hoge uitzondering niet verleend.

Het voorbehoud strekt er onder meer toe om in een voorkomend geval gedeputeerde staten de mogelijkheid te geven om een eventuele overeenkomst zelfstandig te beoordelen. Zoals namens reclamant terecht wordt gesteld vertegenwoordigt de commissaris van de Koning de provincie in en buiten rechte. Indien een overeenkomst mag worden aangegaan kan de overeenkomst door of namens de commissaris van de Koning worden ondertekend. De Commissaris maakt echter ook deel uit van het college van gedeputeerde staten, waardoor het voorbehoud ook voor de ondertekening geldt. Een en ander betekent geenszins dat de aanbiedingen van de verzoeker niet als serieus kunnen worden beschouwd.

Ten aanzien van het betoog van reclamant over de deskundigekosten overwegen Wij in het algemeen dat de onteigening plaatsvindt ingevolge artikel 40 van de onteigeningswet op basis van een volledige schadeloosstelling voor alle schade die de onteigende partij rechtstreeks en noodzakelijk lijdt door het verlies van zijn onroerende zaak. Artikel 41 van de onteigeningswet ziet daarnaast op de te vergoeden waardevermindering van het overblijvende. De samenstelling en de hoogte van de schadeloosstelling staan Ons in het kader van de administratieve onteigeningsprocedure niet ter beoordeling, maar komen bij het ontbreken van minnelijke overeenstemming aan de orde in het kader van de gerechtelijke onteigeningsprocedure. In het kader van de administratieve onteigeningsprocedure wordt evenmin getreden in de vraag of alle schadecomponenten in de schadeloosstelling zijn opgenomen. Ook dit aspect komt bij het ontbreken van minnelijke overeenstemming in de gerechtelijke onteigeningsprocedure aan de orde.

Dit in aanmerking nemend merken overwegen Wij dat bij een volledige schadeloosstelling ook een bedrag voor de gemaakte deskundigenkosten wordt opgenomen. Om vanaf de start van het minnelijk overleg deze kosten bij de schadeloosstelling te betrekken maakt de verzoeker aan de hand van het 'Besluit Vergoeding van kosten deskundige bijstand bij minnelijke grondverwerving door Rijkswaterstaat ter voorkoming van gerechtelijke onteigeningnormen', een inschatting van deze kosten. In het onderhavige geval is dat ook gedaan. De verzoeker hanteert bij het bepalen van de kosten de in het genoemde besluit opgenomen normen en regels van Rijkswaterstaat omdat uit de praktijk blijkt dat dit meestal toereikend is. Bij elk aanbod dat door de verzoeker wordt gedaan wordt verwezen naar het door Rijkswaterstaat opgestelde besluit. Als reclamant of zijn adviseur veronderstelt dat het geboden bedrag niet toereikend is, dan kan dat in het kader van het minnelijk overleg aan de orde worden gesteld.

In het geval dat de hoogte van de deskundigenkosten het door de verzoeker aangeboden bedrag overstijgt dan volgt uit het genoemde besluit dat op basis van een opgave van de urenbesteding en het uurtarief, de deskundigenkosten worden bepaald. Het besluit biedt namelijk de mogelijkheid om bij gegronde redenen gemotiveerd af te wijken van het tarief (artikelen 3 en 4). Het besluit bepaalt verder (artikel 5) dat op de vergoeding van de deskundigenkosten de zogenaamde dubbele redelijkheidstoets van toepassing is. Deze, ook door de onteigeningsrechter gehanteerde, toets impliceert de beantwoording van de vraag of de inschakeling van een (onteigenings-) deskundige in het betreffende geval redelijk is en of de daarmee gemoeide kosten redelijk zijn. Genoemd besluit van Rijkswaterstaat waaraan de verzoeker zich in beginsel conformeert bij het bepalen van de hoogte van de deskundigenkosten wijkt daarmee niet af van artikel 50 van de onteigeningswet. Reclamant noch zijn adviseur hebben in het kader van het minnelijk overleg kenbaar gemaakt dat de aangeboden vergoeding voor deskundigenkosten wellicht ontoereikend is, zodat dit de verzoeker niet tegengeworpen kan worden.

De met reclamant gevoerde onderhandelingen over de schadeloosstelling geven Ons geen aanleiding te oordelen dat de verzoeker zich daarin onjuist of onredelijk heeft opgesteld.

Gelet op het vorenstaande geeft de zienswijze van reclamant 3 Ons geen aanleiding om het verzoek tot aanwijzing ter onteigening geheel of gedeeltelijk af te wijzen.

Overige overwegingen

Uit de bij het verzoek overgelegde stukken blijkt, dat de in het onteigeningsplan begrepen onroerende zaken bij de uitvoering van het overgelegde plan van het werk niet kunnen worden gemist.

Ons is niet gebleken van feiten en omstandigheden die overigens de toewijzing van het verzoek in de weg staan. Het moet in het belang van een vlotte en veilige doorstroming van het verkeer, de verkeersveiligheid en de verbetering van de infrastructuur noodzakelijk worden geacht dat de Provincie Groningen de vrije eigendom van de door Ons ter onteigening aan te wijzen onroerende zaken verkrijgt.

Wij zullen, gelet op het hierboven gestelde, het verzoek van gedeputeerde staten Groningen tot het nemen van een besluit krachtens artikel 72a van de onteigeningswet toewijzen.

BESLISSING

Gelet op de onteigeningswet,

op de voordracht van Onze Minister van Infrastructuur en Milieu van 20 oktober 2014, nr. RWS-2014/43946, Rijkswaterstaat Corporate Dienst;

gelezen het verzoek van gedeputeerde staten van Groningen bij brief van 22 april 2014, kenmerk 2014-16467;

de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, advies van 5 november 2014, no. W14.14.0388/IV;

gezien het nader rapport van Onze Minister van Infrastructuur en Milieu van 20 november 2014, nr. RWS-2014/49985, Rijkswaterstaat Corporate Dienst;

Hebben Wij goedgevonden en verstaan:

Voor de aanleg en reconstructie van de Provinciale weg N361, gedeelte vanaf 120 meter voor de kruising met de Provinciale weg N363 in de gemeente Winsum tot 510 meter na de kruising met de Eenrumerweg (N984) in de gemeente De Marne, alsmede de aanleg van een parallelweg langs de noordzijde van de Provinciale weg, met bijkomende werken, in de gemeenten Winsum en De Marne, ten name van de Provincie Groningen ter onteigening aan te wijzen de onroerende zaken in de gemeenten Winsum en De Marne aangeduid op de grondtekeningen die ingevolge artikel 63 van de onteigeningswet in de gemeenten Winsum en De Marne en bij Rijkswaterstaat Corporate Dienst te Utrecht ter inzage hebben gelegen en die zijn vermeld op de bij dit besluit behorende lijst.

Onze Minister van Infrastructuur en Milieu is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in de Staatscourant zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Afdeling advisering van de Raad van State.

Wassenaar, 25 november 2014

Willem-Alexander

*De Minister van Infrastructuur en Milieu,
M.H. Schultz van Haegen-Maas Geesteranus.*

Grondplan nr.	Te onteigenen grootte			Van de onroerende zaak, kadastraal bekend, gemeente Leens				Sectie en nr.	Ten name van
	ha	a	ca	Als	Ter grootte van				
	ha	a	ca		ha	a	ca		
1	0	54	75	terrein (akkerbouw)	6	87	77	K 1024	Derk Gesink, gehuwd met Maartje Jolanda van der Wel, Mensingeweer; zakelijk recht als bedoeld in art. 5, lid 3, onder B, van de Belemmeringenwet Privaatrecht: NV Nederlandse Gasunie, Groningen, zetel: Groningen.
3	0	00	01	terrein (akkerbouw)	0	44	63	K 547	Sloots Agri B.V., Eenrum, zetel: Eenrum; zakelijk recht als bedoeld in art. 5, lid 3, onder B van de Belemmeringenwet Privaatrecht: N.V. Waterbedrijf Groningen, Groningen, zetel: Groningen.
4	0	51	09	terrein (akkerbouw)	1	15	00	K 793	Sloots Agri B.V., Eenrum, zetel: Eenrum.
5-1	0	71	41	terrein (akkerbouw)	6	19	80	K 794	Sloots Agri B.V., Eenrum, zetel: Eenrum; zakelijk recht als bedoeld in art. 5, lid 3, onder B, van de Belemmeringenwet Privaatrecht: NV Waterbedrijf Groningen, Groningen, zetel: Groningen; zakelijk recht als bedoeld in art. 5, lid 3, onder B van de Belemmeringenwet Privaatrecht: Gasunie Transport Services B.V., Groningen, zetel: Groningen; opstalrecht Nutsvoorzieningen: Waterschap Noorderzijlvest, Groningen, zetel: Groningen.
5-2	0	26	10						
6	0	56	30	terrein (akkerbouw)	1	40	10	K 795	Sloots Agri B.V., Eenrum, zetel: Eenrum.
7	0	00	56	berging-stalling (garage-schuur) erf-tuin	0	20	75	I 251	½ eigendom: Cornelis Everhardus Wijk, gehuwd met Harmina Anje van Hateren, Winsum GN; ½ eigendom: Harmina Anje van Hateren, gehuwd met Cornelis Everhardus Wijk, Winsum GN.
8-1	0	21	72	terrein (akkerbouw)	16	44	50	I 250	Sloots Agri B.V., Eenrum, zetel: Eenrum.
8-2	1	70	92						
8-3	0	71	72						
9	0	93	46	wonen erf-tuin	25	28	60	I 4	½ eigendom: Cornelis Bos, gehuwd met Janna Grietje Spoelman, Mensingeweer; ½ eigendom: Janna Grietje Spoelman, gehuwd met Cornelis Bos, Mensingeweer;
10	0	35	06	terrein (akkerbouw)	3	11	80	I 9	Sloots Agri B.V., Eenrum, zetel: Eenrum.
11	0	47	71	terrein (akkerbouw)	4	59	10	I 247	Meindert Pieter Geertsema, gehuwd met Janneke Dijkstra, Mensingeweer.
12	0	21	16	terrein (grasland)	7	96	90	K 414	Eigendom belast met erfpacht: Stichting Bernard Kruizengafonds, Mensingeweer, zetel: Mensingeweer; ¼ erfpacht: IJzebrand Werkman, gehuwd met Dianette Fenny Hilda Feitsma, Mensingeweer; ¼ erfpacht: Dianette Fenny Hilda Feitsma, gehuwd met IJzebrand Werkman, Mensingeweer; ¼ erfpacht: Derk Sirp Werkman, Eenrum; ¼ erfpacht: Jan Eduard Werkman, Mensingeweer.
14	0	73	51	wonen (agrarisch) terrein (akkerbouw)	8	38	15	I 248	Meindert Pieter Geertsema, gehuwd met Janneke Dijkstra, Mensingeweer.

Grondplan nr.	Te onteigenen grootte			Van de onroerende zaak, kadastraal bekend, gemeente Eenrum				Sectie en nr.	Ten name van
	ha	a	ca	Als	Ter grootte van				
	ha	a	ca		ha	a	ca		
2	0	31	68	terrein (akkerbouw)	17	53	52	F 1245	Derk Gesink, gehuwd met Maartje Jolanda van der Wel, Mensingeweer. Zakelijk recht als bedoeld in art. 5, lid 3, onder B, van de Belemmeringenwet Privaatrecht: NV Nederlandse Gasunie, Groningen, zetel: Groningen.

Grondplan nr.	Te onteigenen grootte			Van de onroerende zaak, kadastraal bekend, gemeente Winsum				Sectie en nr.	Ten name van
	ha	a	ca	Als	Ter grootte van				
	ha	a	ca		ha	a	ca		
15	0	39	71	terrein (grasland)	4	10	30	G 439	Roelf Pieter Meijer, gehuwd met Angenietje Bosma, Winsum GN.
16	0	03	67	wegen	0	37	70	G 441	Roelf Pieter Meijer, gehuwd met Angenietje Bosma, Winsum GN.
17	1	28	19	terrein (akkerbouw)	16	90	95	G 443	Roelf Pieter Meijer, gehuwd met Angenietje Bosma, Winsum GN.
18	0	06	28	terrein (akkerbouw)	10	10	00	G 788	Willem Marten Stavenga, gehuwd met Sieta Henderika Kazemier, Winsum GN.
19	1	40	14	terrein (akkerbouw)	6	40	55	G 789	Martine Gesink, gehuwd met Henderik Jan Hommes, Lauwerzijl.
20	1	24	47	terrein (akkerbouw)	23	13	55	G 165	½ eigendom: Jakob Enne Hekma Wierda, gehuwd met Hildegard Caecilia Slootweg, Amersfoort; ½ eigendom: Jan Dirk Hekma Wierda, Utrecht; zakelijk recht als bedoeld in art. 5, lid 3, onder B van de Belemmeringenwet Privaatrecht: Enexis B.V., 's-Hertogenbosch, zetel: Rosmalen; zakelijk recht als bedoeld in art. 5, lid 3, onder B van de Belemmeringswet Privaatrecht: Tennet TSO E B.V., Arnhem, zetel: Arnhem.
21	0	48	08	wonen erf-tuin	30	71	80	G 166	½ eigendom belast met gebruik en bewoning: Jakob Enne Hekma Wierda, gehuwd met Hildegard Caecilia Slootweg, Amersfoort; ½ eigendom belast met gebruik en bewoning: Jan Dirk Hekma Wierda, Utrecht; ½ gebruik en bewoning: Willem Tammo Hekma Wierda, gehuwd met Anja Afina Jantina Wibbens, Winsum GN; ½ gebruik en bewoning: Anja Afina Jantina Wibbens, gehuwd met Willem Tammo Hekma Wierda, Winsum GN; zakelijk recht als bedoeld in art. 5, lid 3, onder B, van de Belemmeringenwet Privaatrecht: Waterschap Noorderzijlvest, Groningen, zetel: Groningen; zakelijk recht als bedoeld in art. 5, lid 3, onder B, van de Belemmeringenwet Privaatrecht: Enexis B.V., 's-Hertogenbosch, zetel: Rosmalen; zakelijk recht als bedoeld in art. 5, lid 3, onder B, van de Belemmeringenwet Privaatrecht: Tennet TSO E B.V., Arnhem, zetel: Arnhem; Opstalrecht nutsvoorzieningen op gedeelte van perceel: Enexis B.V., 's-Hertogenbosch, zetel: Rosmalen.
22	0	13	49	terrein (akkerbouw)	4	16	13	H 31	½ eigendom: Jakob Enne Hekma Wierda, gehuwd met Hildegard Caecilia Slootweg, Amersfoort; ½ eigendom: Jan Dirk Hekma Wierda, Utrecht. zakelijk recht als bedoeld in art. 5, lid 3, onder B, van de Belemmeringenwet Privaatrecht: Tennet TSO E B.V., Arnhem, zetel: Arnhem.
23	0	03	73	terrein (akkerbouw)	0	76	91	H 32	½ eigendom: Jakob Enne Hekma Wierda, gehuwd met Hildegard Caecilia Slootweg, Amersfoort; ½ eigendom: Jan Dirk Hekma Wierda, Utrecht. zakelijk recht als bedoeld in art. 5, lid 3, onder B, van de Belemmeringenwet Privaatrecht: Waterschap Noorderzijlvest, Groningen, zetel: Groningen.
24	1	06	61	terrein (grasland)	28	05	17	H 302	½ eigendom: Jakob Enne Hekma Wierda, gehuwd met Hildegard Caecilia Slootweg, Amersfoort; ½ eigendom: Jan Dirk Hekma Wierda, Utrecht.